

“TOCA CINE” GUIA D’ACTIVITATS

El cine es considera una ferramenta preventiva eficaç davant de les conductes psicosocials de risc, como son les adiccions. Des de la UPCCA-València/PMD en col·laboració amb el CENDOCBOGANI i la FAD s’ha elaborat la guia “*Toca Cine*”, en què es plantegen activitats per a realitzar

al voltant del visionament d’una pel·lícula.

Amb motiu de la celebració del **Dia Internacional de la Dona**, s’ha preparat un ESPECIAL “*TOCA CINE*” en el que se’n van a treballar per mitjà del debat i la reflexió temes referents a la desigualtat de la dona.

El DVD es podrà sol·licitar en préstec en amquiles@valencia.es, tel. 962 08 20 37 o en: cortosigualdad@gmail.com

CURTMETRATGE: *CAMPEONAS INVISIBLES*

FITXA TÈCNICA

TÍTOL: *Campeonas invisibles*

DIRECCIÓ: Paqui Méndez

ANY: 2016

DURACIÓ: 16’ 18”

RECOMANAT: Majors de 12 anys

<https://youtu.be/nl5Ab7wkECs>

SINOPSI

Este documental mostra algunes de les desigualtats i injustícies que es produïxen en la pràctica esportiva amb les dones professionals que, a pesar d’obtindre millors resultats i triomfs que els seus companys barons, no reben el mateix tracte social, ni elles ni els seus èxits esportius, en especial dels mitjans de comunicació.

Són dones, triomfadores esportivament, però autèntiques desconegudes per a la societat en general, amb el gran perjudici que això provoca en les xiques que volen incorporar-se a l’esport i se’ls priva d’un referent imprescindible per a llançar-se a la carrera esportiva.

Cal mostrar a la societat que les condicions de partida de les dones esportistes no són equitatives, que per a iniciar-se tenen més obstacles, que els mitjans de comunicació les ignoren o les tracten com a objectes, que això és reprotxable i reprobable en una societat avançada i democràtica.

TEMES QUE ES TRACTEN EN EL CURTMETRATGE

- ✓ La invisibilitat i la desigualtat de la dona en l'esport.
- ✓ Els estereotips.

Proposta d'activitats

Activitat prèvia a la projecció

"Dones esportistes"

Objectius:

- ✓ Fomentar l'interés pel curt a visionar i per la temàtica que aborda.

Tècniques utilitzades:

- ✓ Treball en equip.
- ✓ Posada en comú.
- ✓ Debat / Col·loqui.

Materials:

- ✓ Llapis o bolígraf.
- ✓ Paper.

Desenvolupament:

FASE 1. La persona que dirigeixca l'activitat indicarà al grup que es divideixca en dos (es procurarà que en cada grup hi haja un nombre semblant de representants dels dos sexes) i que cada subgrup trie una persona com a portaveu. Una vegada fet això, proposarà que cada grup elabore una llista d'esportistes de l'actualitat.

Per a elaborar la llista disposaran de cinc minuts. Es tracta de fer un exercici de memòria i esmentar el major nombre possible d'esportistes. Transcorreguts els cinc minuts, les persones portaveus llegiran en veu alta la llista elaborada pel seu grup i, al seu torn, la persona que dirigeixca l'activitat anirà fent un recompte del nombre d'esportistes masculins i d'esportistes femenines que vagen esmentant-se.

Després d'acabar la posada en comú de les dos llistes, la persona que dirigeixca l'activitat exposarà els resultats de cada grup en forma numèrica:

El grup A coneix X esportistes masculins i X esportistes femenines, i el grup B coneix X esportistes masculins i X esportistes femenines.

Si lamentablement el resultat és el previsible i el nombre d'esportistes masculins és molt superior al d'esportistes femenines, la persona que dirigeixca l'activitat llançarà a l'aire la pregunta següent: per què no coneixeu més dones esportistes?

FASE 2. Com a resposta a la pregunta formulada, s'exposarà la sinopsi del curt i, per a reforçar el missatge, s'esmentaran a algunes de les medallistes de les Olimpíades de Londres 2012 i de Rio 2016 (en la modalitat individual o per equips) i a les esportistes valencianes que intervenen en el curt.

Resultats de les Olimpíades:

- **LONDRES 2012: 11 medalles femenines i 6 medalles masculines.**

Sofía Toro, Tamara Echegoyen, Angela Pumariega, Marina Alabau, Brigitte Yagüe, Ona Carbonell, Andrea Fuentes, Mireia Belmonte, Clara Basiana, Alba Cabello, Margalida Crespí, Thais Henríquez, Paula Klamburg, Irene Montrucchio, Laia Pons, Maider Unda, Maialen Chourraut.

- **RIO 2016: 9 medalles femenines i 8 medalles masculines.**

Mireia Belmonte, Maialen Chourraut, Carolina Marín, Ruth Beitia, Eva Calvo, Lydia Valentín, Alejandra Quereda, Lourdes Mohedano, Elena López, Artemi Gavezou, Sandra Aguilar, Laura Gil.

Esportistes valencianes que intervenen en el curt:

- **ANA CARRASCOSA.** Judo. Tres medalles en el campionat del món, una en categoria júnior i dos en categoria sènior, dos Jocs Olímpics.
- **ANNA MONTAÑANA.** Bàsquet. Va guanyar l'Euroliga amb el seu equip i el tercer lloc en el Mundial amb la selecció espanyola.
- **MARINA GASSENT.** Futbol. Ascens a primera divisió i finalistes en 2015 de la Copa de la Reina.
- **MARTINA LAPUENTE.** Atletisme. Campiones d'Europa, campiones d'Espanya durant molts anys de la Copa del Rei i de la Copa de la Reina.
- **CRISTINA MAYO.** Handbol. En la temporada 97 va guanyar la Champion amb el seu equip. Exjugadora, entrenadora i una de les impulsores del handbol femení del nostre país.
- **MARÍA JOSÉ LLORCA.** Tennis i pàdel. Campiona d'Espanya en totes les categories i, amb 16 anys, campiona d'Espanya en l'absoluta.
- **LOLA RIERA.** Hoquei sobre herba. Medalla de plata.
- **ANA BELÉN GINER.** Pilota valenciana. A partir de 2007 començà la lliga femenina i aconseguí guanyar tots els campionats fins a 2014.
- **MARTA FERNÁNDEZ.** Atletisme.
- **MAIDER CASTILLO.** Futbol.
- **TERE SAURÍ.** Futbol.

Activitat posterior a la projecció

“L'esforç no té sexe”

Objectius:

- ✓ Sensibilitzar sobre la discriminació sistemàtica de la dona en el món de l'esport.
- ✓ Potenciar actituds i opinions actives per un canvi igualitari.
- ✓ Rebutjar els estereotips.

Tècniques utilitzades:

- ✓ Debat / Col·loqui.

Materials:

- ✓ Pissarra o semblant.

Desenvolupament:

FASE 1. L'activitat començarà recordant les denúncies fetes per les esportistes que intervenen en el curt, per Ana López Navajas, investigadora de la Universitat de València, i per María Escario, periodista, quant a la discriminació de la dona en l'esport.

Esportistes. Instal·lacions poc adequades, pitjors horaris, falta de mitjans econòmics, premis econòmics per a xics i premis com batedores, planxes, etc. per a les xiques, diferència de pressupostos entre els equips masculins i els femenins, diferent reconeixement de mèrits esportius, sous precaris, salaris diferents, més suport dels projectes masculins, poca repercussió en els mitjans de comunicació i falta de referents o models femenins a seguir.

Ana López Navajas. *“Falta absoluta de divulgació dels èxits esportius femenins”. “Falta de models o referents femenins i això influïx en la possibilitat de desenvolupar el talent esportiu”. “En el moment en què els èxits de les xiques són més importants que els dels xics, eixe esport comença a ser percebut com a femení i els directius no volen que això siga així”.*

María Escario. *“Diferent valoració dels èxits masculins i femenins”. “Les esportistes són anomenades “les xiques” mentre que els futbolistes es diuen “futbolistes o jugadors”. “Les xiquetes que volen ser esportistes necessiten un referent o model a seguir”.*

La persona que dirigisca l’activitat unificarà totes les denúncies i escriurà en la pissarra les paraules clau que resumixen tot el que s’ha exposat:

DIFERENT: **VALORACIÓ / RECONeixEMENT / PRESSUPOST ECONÒMIC**

FALTA DE: **DIVULGACIÓ / REFERENTS O MODELS A SEGUIR**

FASE 2. En una meitat de la pissarra hi haurà escrites les denúncies, i en l’altra meitat s’escriuran els estaments a què es dirigixen esta denúncies i s’uniran amb una fletxa als aspectes denunciats amb els que es corresponguen:

Falta de divulgació ---- Mitjans de comunicació

Falta de referents o models a seguir ---- Escola

Diferent valoració, reconeixement i pressupost econòmic ---- Òrgans esportius

Una vegada fet açò, es llegiran els canvis que es proposen:

- **MITJANS DE COMUNICACIÓ.** María Escario proclama la necessitat de canvis en la TV pública, en els mitjans de comunicació públics i en els organismes públics. “S’hauria d’obligar les televisions públiques a tindre un percentatge d’esport femení en les seues programacions, hi hauria d’haver paritat de notícies d’esports en els informatius”. Dada rellevant: ***“La presència de la dona en la premsa esportiva és només del 5 %. Font: UC3M, 2014.”***
- **ÒRGANS ESPORTIUS.** Cristina Mayo, exjugadora d’handbol, fa una crida a les dones que han patit esta problemàtica i les insta a comprometre’s i a participar en la gestió de l’esport per a poder ajudar així les futures esportistes. Dada rellevant: ***“Ni una sola dona en la junta directiva de la Federació de Futbol de la CV. Font: www.ffcv.es, 2016.”***
- **ESCOLA.** Ana López Navajas insta el professorat d’educació física a tindre de forma sistematitzada els referents esportius d’homes i dones de cada un dels esports.

FASE 3. En esta última fase de l'activitat es demanarà al grup que centre l'atenció en la pissarra i que reflexione sobre les denúncies exposades i les propostes de canvi. Es deixarà un temps per a la reflexió i es deixarà pas a un debat/col·loqui sobre la necessitat de canvis i de les propostes per a aconseguir-los.

Però... l'activitat no acaba ací. S'ha parlat de la necessitat de canvis en els mitjans de comunicació, en els òrgans directius i en l'escola, però falta un dels estaments més importants: LA FAMÍLIA.

El curt comença amb uns xiquets jugant al futbol i una xiqueta que plora abraçada a sa mare, mentre que el pare li diu que el futbol és de xics, per a ella millor el ballet o el tenis. Després de recordar esta escena, la persona que dirigisca l'activitat reprendrà el debat/col·loqui amb les preguntes següents: hi ha esports per a xics i esports per a xiques?, és que l'esport té sexe?, quina hauria sigut l'actitud correcta d'eixe pare?, des de la família, què caldria fer per a acabar amb els estereotips?

Una vegada acabat el col·loqui/debat, s'elaborarà un document amb totes les propostes de canvi recollides, seria interessant fer-les arribar a: mitjans de comunicació, organismes esportius, escola i associacions de mares i pares, amb l'objectiu de denunciar i conscienciar sobre la discriminació de la dona en l'esport i de la necessitat urgent de canvis.

Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA-València/PMD)

Regidoria de Sanitat, Salut i Esports. Ajuntament de València

C/ Amadeu de Savoia, 11. Planta baixa, pati D

46010 València

Tel. 962 082 029

Fax 963 981 808

www.valencia.es/pmd

www.tutoriasenred.com